

Jaarverslag Stichting Leergeld Noordoostpolder 2024

Voorwoord

Kinderen hebben de toekomst. Dat zou voor alle kinderen moeten gelden.

Helaas is dat niet altijd vanzelfsprekend. Daar waar het ene kind opgroeit in een gezin waar de benodigde financiële middelen beschikbaar zijn om zich volop te kunnen ontwikkelen en ontplooiën, zijn er ook gezinnen die maar nauwelijks rond kunnen komen. Na het betalen van woonlasten, energielasten en de noodzakelijke boodschappen ontbreken de financiële middelen om de kinderen te laten meedoen aan sporten, culturele activiteiten, de aanschaf van noodzakelijke digitale voorzieningen, de aanschaf van een fiets en dergelijke.

Ondanks voorzieningen als het Meedoen-pakket van de gemeente voor jongeren van 4 tot 18 jaar, een computerpakket voor leerlingen vanaf 12 jaar en voorzieningen voor het behalen van een zwemdiploma, blijven er in de praktijk hiaten voor kinderen waardoor ze buiten de boot dreigen te vallen. Stichting Leergeld wil dan een vangnet zijn om te bereiken dat ook deze kinderen mee kunnen doen in het maatschappelijk leven van een kind. Alleen dan kan een kind zich ontwikkelen op een manier die in deze tijd past, en op vergelijkbare manier als leeftijdgenoten opgroeien.

Het blijft in de praktijk lastig om de gezinnen, die daarvoor in aanmerking kunnen komen, in beeld te krijgen. Als een gezin Stichting Leergeld Noordoostpolder weet te vinden en een beroep doet op ons om bij te dragen in specifieke kosten voor een kind waarvoor geen voorliggende voorziening beschikbaar is, wordt door de twee vrijwillige coördinatoren van de stichting contact met dit gezin opgenomen waarbij het gezin thuis wordt bezocht. Daarbij wordt de specifieke Leergeld methodiek toegepast die Leergeld landelijk toepast. Gezien de alsnog stijgende dagelijkse kosten werd de verhoogde inkomensgrens van 150% ook in 2024 gecontinueerd.

De coördinatoren van de stichting zetten zich op bewonderenswaardige wijze in om deze gezinnen en kinderen te helpen. Middels huisbezoeken krijgen zij zicht op de behoeftes van de kinderen in die gezinnen, waarbij zij meedenken in oplossingen. Waar mogelijk verwijzen zij naar voorliggende voorzieningen, en voor zover die er niet zijn wordt beoordeeld of Stichting Leergeld Noordoostpolder daarin ondersteuning kan bieden.

De financiële middelen voor haar dienstverlening ontvangt Stichting Leergeld Noordoostpolder via donaties van lokale organisaties en bedrijven, waar de stichting zeer erkentelijk voor is. Incidenteel wordt gebruik gemaakt van een landelijke actie van de overheid. Het is goed te merken dat de noodzaak voor het wegnemen van belemmeringen om kinderen te laten deelnemen aan een leven dat passend is voor hen, breed wordt gedragen.

In dit jaarverslag doet het bestuur verslag van de activiteiten van de stichting ten behoeve van de kinderen die tot de doelgroep behoren en voor wie deze ondersteuning helpend is om volwaardig te kunnen deelnemen aan onze samenleving, om ze zo voor te bereiden op hun toekomst.

Mevr. Nardi van Ham-Oude Elferink

voorzitter

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	4
Doelstelling en werkwijze.....	4
Doelstelling.....	4
Organisatie	5
Werkwijze	5
Maatschappelijke ontwikkelingen.....	7
Landelijk.....	7
Lokaal.....	8
Samenwerking	9
Dienstverlening en resultaten	10
Financiën	10
Toekomst.....	11

Inleiding

In Nederland leven 200.000 kinderen in armoede. Dit is een op de twaalf kinderen. In veel gezinnen zien we geldzorgen. Kinderen uit deze gezinnen kunnen om financiële redenen niet meedoen aan activiteiten die voor hun leeftijdsgenootjes heel normaal zijn. Deze kinderen staan letterlijk aan de zijlijn en kunnen niet meedoen met hun leeftijdsgenootjes met het grote risico in een sociaal isolement te geraken. Leren en mee kunnen doen met leeftijdgenoten is voor kinderen essentieel om later volwaardig mee te kunnen doen in onze maatschappij. Leergeld wil daarom duurzaam en toekomstgericht investeren in de participatie en ontwikkeling van deze kinderen.

Doelstelling en werkwijze

Doelstelling

Stichting Leergeld Noordoostpolder is lid van de Vereniging van Stichtingen Leergeld in Nederland, kortweg Leergeld Nederland. Leergeld Nederland heeft in Den Bosch een landelijk bureau dat de lokale stichtingen steunt. Daarnaast slaat het een brug naar de landelijke politiek en de maatschappij.

Eind 2024 bestonden er in Nederland 114 operationele Leergeldstichtingen die actief waren in 77% van de Nederlandse gemeenten. In 2024 hebben deze 114 Leergeldstichtingen 185.817 kinderen met 523.254 voorzieningen ondersteund waar de financiële middelen niet toereikend waren om deze kinderen mee te laten doen. Dit is een stijging van 2% ten opzichte van 2023.

Het is schrijnend te moeten constateren dat in een welvarend land als Nederland zoveel hulp nodig is. De recente cijfers van het CPB laten zien dat armoede in Nederland een hardnekkig probleem is en bij bepaalde groepen zelfs toeneemt. Vooral werkende armen en eenoudergezinnen geraken steeds vaker onder de armoedegrens.

Binnen het in 2019 opgezette samenwerkingsverband Sam & werkt Leergeld Nederland intensief samen met Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job. In onze werkomgeving zijn enkele van deze fondsen slechts deels werkzaam. Leergeld NOP heeft een goede samenwerking met Kinderhulp en Jarige Job. Het Jeugdfonds Sport en cultuur heeft in onze regio contact met de gemeente.

De doelstelling is het voorkomen van sociaal isolement dan wel uitsluiting van schoolgaande kinderen/ jongeren uit minimagezinnen. Sociale uitsluiting door armoede is schrijnend. Leergeld streeft naar kansengelijkheid en een minimale levensstandaard. Kinderen zijn niet arm, maar hun ouders zijn arm met te weinig inkomsten en/of te hoge lasten. De laatste jaren zien we door de sterk veranderde economische situatie in de meest brede zin steeds meer dat de kosten voor dagelijks levensonderhoud en de stijging van het inkomen uit de pas lopen. Er is veel duidelijke, maar ook verborgen armoede, ook bij werkende ouders. Kinderen ondervinden hierdoor de gevolgen van opgroeien in armoede. Dit werkt hun hele leven door. De Commissie sociaal Minimum adviseerde in haar rapport medio 2023 de overheid structurele veranderingen aan te brengen aan de inkomens van mensen die in het huidige tijdsbestek, ook met een fulltime baan, niet

kunnen rondkomen. Doe je dit niet, dan accepteer je dat een grote groep kinderen opgroeit in gezinnen met geldzorgen. Dit dragen ze de rest van hun leven mee.

Stichting Leergeld Noordoostpolder wil deze kinderen helpen zodat ze gewoon mee kunnen doen met leeftijdsgenootjes met schoolse en buitenschoolse activiteiten en zo in staat zijn hun mogelijkheden te vergroten en hun potentieel te ontwikkelen. We praten dan over meegaan met schoolreisjes of schoolexcursies, maar ook een lidmaatschap van de voetbalclub, een muziekvereniging, de scouting, maar ook de laptop om je huiswerk te maken zijn essentieel. Leergeld biedt hen hiermee een springplank, waardoor zij opbloeien, kennis en vaardigheden ontwikkelen en eigenwaarde krijgen, essentiële voorwaarden voor een volwaardig bestaan in hun verdere leven. Deze ambitie vertaalt Leergeld in het motto:

Alle kinderen mogen meedoen, want nu meedoen is straks meetellen.

Organisatie

Stichting Leergeld NOP heeft een bestuur dat eindverantwoordelijk is voor de activiteiten van de Stichting.

Samenstelling bestuur 2024:

- Mw. Nardie van Ham-Oude Elferink, voorzitter.
- Mw. Anneke Mes, penningmeester
- Dhr. Leo Hanssen, secretaris
- Mw. Marie-José Jacobs, lid

Het bestuur wordt ondersteund door twee coördinatoren die zorg dragen voor de dagelijkse gang van zaken en de contacten met de cliënten.

Een keer per 6 schoolweken vindt er bestuurlijk overleg plaats in aanwezigheid van de coördinatoren. In dit overleg vindt terugkoppeling plaats van zowel lokale als landelijke ontwikkelingen. Tevens is er overleg en terugkoppeling tussen bestuur en coördinatoren m.b.t. cliëntgebonden ervaringen en vragen.

Werkwijze

Stichting Leergeld Noordoostpolder is het vangnet als bestaande voorzieningen niet toereikend zijn.

Leergeld werkt via de zogenaamde Leergeld formule. Deze methodiek wordt door Leergeld Stichtingen landelijk toegepast en is in de loop der jaren uitgegroeid tot een uniek verfijnd en beproefd instrument waar kinderen effectief mee kunnen worden ondersteund. Deze methodiek is de bindende factor binnen de Leergeldorganisatie. Tegelijkertijd zijn leergeldstichtingen autonoom en geven invulling aan hun taak gebaseerd op de lokale situatie zoals vraag vanuit de doelgroep, omvang van de stichting, relatie met de gemeente en hun relatie met scholen. Deze formule bestaat uit zes stappen. In elke stap staat het kind centraal en is meedoen het doel.

Stap 1: Huisbezoek en inventarisatie

Gezinnen die Leergeld om hulp vragen worden thuis bezocht door de coördinatoren. Zij zijn hierin getraind en goed geïnformeerd. Tijdens een persoonlijk gesprek wordt de situatie en de ondersteuningsbehoefte besproken en geïnventariseerd. Ook contact via (beeld) bellen is mogelijk. Er vindt toetsing plaats van de inkomens en (eventuele) schulden situatie. Dit is de basis om in aanmerking te komen voor hulp.

Stap 2: Voorzieningen en bemiddeling

Met ouders en verzorgers wordt met betrekking tot de gevraagde hulp besproken wat de mogelijkheden zijn voor hulp op basis van bestaande voorzieningen zoals bijzondere bijstand van de gemeente, specifieke hulpprogramma's van de gemeente of andere instanties/organisaties. Leergeld NOP verwijst gezinnen hiervoor naar andere instanties die hierbij helpen, zoals Humanitas. Ook wordt gekeken of voor andere kinderen in het gezin ondersteuning nodig is.

Stap 3: Leergeld biedt financieel vangnet

Wanneer er geen bestaande voorzieningen zijn voor de betreffende aanvraag van het kind of in de situatie dat deze voorzieningen niet toereikend zijn kan Leergeld hulp bieden in de vorm van ondersteuning in natura of vergoeding van kosten aan clubs of scholen. Criterium hierbij is altijd dat de aanvullende hulp bijdraagt aan de doelstelling van Leergeld: het voorkomen van sociale uitsluiting door het bevorderen van "meedoen".

Bij de uitvoering van de hulpvraag wordt overlegd en samengewerkt met andere lokale organisaties zoals de gemeente en de scholen, evenals landelijke organisaties zoals Stichting Jarige Job, Nationaal Fonds Kinderhulp, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Armoedefonds. Dit laatste op die locaties waar genoemde Fondsen daadwerkelijk actief zijn. Zo nodig vult Leergeld lokaal de hulpvraag in. Daadwerkelijke ondersteuning via Stichting Leergeld komt pas in beeld als de hulpverlening via de reguliere kanalen niet mogelijk is. De hulp wordt altijd verstrekt in natura.

Stap 4: Doorverwijzing

Waar nodig en mogelijk wordt verwezen naar andere hulpverlenende instanties/organisaties, zoals de gemeente, schuldhulpverlening, juridisch loket, voedselbank of (school)maatschappelijk werk.

Stap 5: Follow-up en nazorg

Na afhandeling van de aanvragen die bij Leergeld binnenkomen blijft het contact met de betreffende gezinnen doorgaans bestaan. Dit gebeurt meestal middels telefonisch contact, via whatsapp of mail.

Stap 6: Signalering van structurele belemmeringen

Als de medewerker structurele belemmeringen ziet die het voor het gezin moeilijk maken om financieel rond te komen, meldt de medewerker dit bij Leergeld. Deze signalen gebruikt de Leergeldstichting richting gemeente(n) en/of richting Leergeld Nederland zodat zij structurele

belemmeringen aan de kaak kunnen stellen en agenderen richting partijen die hier iets aan kunnen doen.

Deze Leergeld formule is de basis voor de samenhangende en geïntegreerde aanpak van armoedeproblematiek bij kinderen.

Alle hulpvragen en verstrekkingen aan kinderen worden geautomatiseerd aangeleverd in een bestaand format (Lisy) aan Leergeld Nederland. Ook onze jaarrekening wordt aangeleverd aan onze koepelorganisatie, Leergeld Nederland. Jaarverslag en jaarrekening worden op de site van Leergeld NOP gepubliceerd.

Maatschappelijke ontwikkelingen

2024 was een jaar met grote politieke verschuivingen en politieke onrust. Het hoofdstuk armoede stond in politiek den Haag bepaald niet op de lijst met problemen waar met enige urgentie aan gewerkt moet worden.

Landelijk

In 2020 presenteerde Leergeld Nederland haar meerjarenbeleidsplan 2021-2024

“Naar gelijke kansen voor alle kinderen: verdiepen en versterken”. 2024 was het vierde uitvoeringsjaar in dit plan dat focust op ondersteuning op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn.

De beleidsspeerpunten in dit plan zijn:

1. Bieden van concrete ondersteuning aan kinderen.
2. Aan de kaak stellen van structurele belemmeringen.
3. Effectiever en efficiënter werken.
4. Samenwerken vanuit autonomie
5. Professioneel werken met vrijwilligers

Instrumentele doelen als ondersteuning hierbij zijn:

6. Vergroten zichtbaarheid
7. Fondsenwerving

De focus van Leergeld Nederland richt zich hierbij op uitbreiding van de landelijke dekking en ondersteuning van initiatieven voor de oprichting van nieuwe Leergeld-stichtingen en uitbreiding van bestaande Leergeldstichtingen. De landelijke dekking ging van 75% naar 77%. Daarnaast wordt geprobeerd moeilijk bereikbare doelgroepen zoals werkende ouders met geldzorgen beter in beeld te krijgen.

Leergeld Nederland verruimt de leeftijdsgrens van 4-18 jaar naar 0-21 jaar. Leergeld NOP handhaaft nog de leeftijdsgrens van 4-18 jaar.

Ook structurele belemmeringen worden gesignaleerd op de werkvloer bij de lokale stichtingen. Deze worden gecommuniceerd richting partijen die hierin iets kunnen betekenen, zoals de politiek. Actuele onderwerpen in dit kader:

- Digitale leermiddelen die op school worden gebruikt waarbij kosten op de ouders worden verhaald
- De wet op de vrijwillige ouderbijdrage (2021). Deze maakt in theorie een einde aan de kansenongelijkheid tussen kinderen maar veroorzaakt tegelijkertijd kansenongelijkheid tussen scholen.
- zwemlessen die nog niet voor ieder kind toegankelijk zijn
- het ontbreken van bestaanszekerheid voor iedereen

Centrale doelstelling is het voorkomen van sociaal isolement van kinderen uit gezinnen met onvoldoende financiële middelen en het creëren van kansengelijkheid. Toegang hebben tot voorzieningen en het hebben van gelijke kansen mag niet afhankelijk zijn van waar een kind woont.

We zien dat er in Nederland grote verschillen bestaan in het voorzieningenaanbod en het geld beschikbaar voor kinderen die opgroeien in gezinnen met geldzorgen en in de inkomensnormen die daarbij gehanteerd worden tussen Nederlandse gemeenten.

Leergeld Nederland draagt tevens zorg voor deskundigheidsbevordering van (vrijwillige) medewerkers door het organiseren en geven van trainingen. Ook verzorgt Leergeld Nederland training voor fondsenwerving op maat voor lokale Leergeldstichtingen.

Lokaal

Het is voor veel mensen moeilijk, zo niet onmogelijk financieel rond te komen. Oorzaken zijn veelvoudig: hoge inflatie, hoge energierekeningen, stijgende ziektekosten, stijgende huren etc. Derhalve werd in september 2022 besloten de ondergrens voor een aanvraag van de bijstandsnorm van 120% tijdelijk te verhogen naar 150 %. Deze gewijzigde normstelling werd in 2023 en 2024 gecontinueerd.

Relatie met gemeente.

De gemeente heeft een Meedoen pakket voor jongeren in de leeftijd van 4 tot 18 jaar. Het Meedoenpakket jongeren bestaat uit: deelname aan sociale, educatieve of culturele activiteiten, een computerpakket, een fiets en zwemdiploma A.

Deelname aan activiteiten. Het betreft een digitaal tegoed van € 350,00.

Het computerpakket is bedoeld voor kinderen tot en met de leeftijd 17 jaar die naar voortgezet, middelbaar of hoger onderwijs gaan. Het betreft een financiële tegemoetkoming.

Fiets: Dit betreft een financiële tegemoetkoming voor kinderen van 6 tot 18 jaar van € 225,00 voor de aankoop van een fiets.

Zwemdiploma A : het betreft het volgen van zwemlessen voor zwemdiploma A voor kinderen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar.

Het blijkt echter ook voor de gemeente moeilijk een deel van de doelgroep goed in beeld te krijgen. Dit geldt met name voor verborgen armoede en de groep werkende armen. Ook is de gemeente gebonden aan vastliggende normen en wettelijke regels.

De coördinatoren hebben twee keer per jaar regulier overleg met de medewerkers van het sociaal domein van de gemeente. In dit overleg worden probleemsituaties besproken waarbij gestuurd wordt op maatwerk richting de hulpvraag. Dit overleg heeft inmiddels een duidelijke meerwaarde aangetoond. Ook vindt frequent ad hoc overleg plaats m.b.t. probleemgevallen.

Ook het bestuur van Stichting Leergeld NOP heeft jaarlijks overleg met de wethouder verantwoordelijk voor het sociaal domein.

Het bestuur neemt deel aan het Ketenpartners Minima overleg. Dit overleg vindt gemiddeld twee keer per jaar plaats en is door de gemeente geïnitieerd.

Populatie.

Mensen in de bijstand zijn goed in beeld. Gezinnen die in “verborgen” armoede leven en werkende ouders met geldzorgen zijn groepen die ook voor Leergeld moeilijk in beeld te krijgen zijn. Ook mensen in de schuldhulpverlening, kleine zelfstandigen en ZZP'ers vallen vaak buiten de regels voor reguliere regelingen.

Er is een duidelijke toename van de hulpvraag voor asielzoekers, Oekraïners, Syriërs, etc. In de NOP verblijft een grote groep mensen uit Oekraïne. Ook zien we een toename van de hulpvraag van Polen. Aanvankelijk arbeidsmigranten, maar nu komen hun families over.

Er zijn afspraken met de lokale winkeliers voor levering van sportkleding en met de sportclubs voor het betalen van contributies. Tevens wordt er veel gewerkt met HEMA en Scapino bonnen die breed inzetbaar zijn.

Samenwerking

Lokaal wordt samengewerkt met de scholen waarbij de beperkingen op basis van de wet op de ouderbijdrage uitgebreid zijn gecommuniceerd. In principe betalen wij niet voor schoolreizen. De school krijgt bericht dat de aanvraag onder de vrijwillige ouderbijdrage valt. Wij bieden aan mee te betalen als de financiering van de reis anders niet rond komt. Essentieel: Geen kind blijft thuis.

Armoedefonds. Via het armoede fonds ontvangen wij tegoedbonnen (75) voor het Kruidvat die wij onder onze cliënten op aanvraag verdelen. Ook ontvangen wij schoolspullen passen (45) die wij uitgeven aan Leerlingen die naar de brugklas gaan.

Stichting Jarige Job. Kinderen die wij inschrijven worden met goedkeuring van de ouders aangemeld bij stichting Jarige Job.

In augustus 2024 ontvingen wij via Stichting Graag Gedaan van een anonieme gever een donatie van

€ 15.000. Deze donatie werd gebruikt voor de aankoop van 150 kledingbonnen van € 100. De leverancier van de bonnen C&A-Nederland deed er een kortingsvoucher van 15 % bij te besteden bij de eerste aankoop.

Dienstverlening en resultaten

Onze hulp wordt alleen verstrekt in natura. Hierbij wordt veel gebruik gemaakt van Hema en Scapino bonnen. Laptops worden door een gecontracteerde leverancier op het huisadres afgeleverd. Betaling van nota's vindt altijd rechtsreeks plaats naar de declarant.

In 2023 werden 562 aanvragen toegewezen, waarbij 399 unieke kinderen werden geholpen. Er is in totaal €12.630 verstrekt. Dit is gemiddeld €40 per kind.

In 2024 werden 792 aanvragen toegewezen, waarbij 473 unieke kinderen werden geholpen. Er werd in totaal € 32.092 aan hulp verstrekt. Dit is een toename van de hulpvraag van 154% %. Dit is gemiddeld € 40,50 per kind. Dit geeft enigszins een vertekend beeld. Deze grote verschuiving wordt veroorzaakt door de donatie van € 15.000 die werd omgezet in kleding bonnen.

Procentueel was de verdeling van de hulpvraag als volgt:

- cultuur 38 %
- onderwijs 14,8 %
- sport 4,5 %
- welzijn 42,6 %

Afhankelijk van de zorgvraag en analyse door onze coördinatoren verwijst Leergeld door naar de gemeente, diverse scholen, het Vrouwencentrum en de voedselbank. Tevens wordt vaak het advies gegeven voor de aankoop van huisraad bij de Kringloopwinkel of het advies contact op te nemen met school om kwijtschelding te vragen.

Leergeld is vaak niet het eerste loket waar cliënten aankloppen. Wel worden veel cliënten gezien die door andere instanties naar ons worden verwezen. Verwijzende instanties zijn: de gemeente, de scholen, Leger des Heils, Humanitas, Carrefour en Vluchtelingenwerk.

Financiën

De financiële middelen voor onze dienstverlening worden verkregen via sponsors en donateurs. Daarnaast krijgen kinderen ondersteuning via het Nationaal Fonds Kinderhulp, het Armoedefonds en het MBO Studentenfonds. Wij ontvangen geen bijdrage van de gemeente. Waar mogelijk wordt een beroep gedaan op de SWZ instellingssubsidie van de landelijk overheid.

Immateriële steun wordt ontvangen doordat werkzaamheden om “niet” voor ons worden verricht, zoals de financiële administratie en onze vergaderlocatie die om niet ter beschikking wordt gesteld.

Het financiële jaarverslag maakt geen deel uit van dit verslag en wordt separaat op onze website vermeld.

Toekomst

Onze kernfunctie is functioneren als laatste vangnet voor kinderen in die situaties waar de Rijksoverheid of gemeente op basis van vigerende wet en regelgeving of om andere redenen niet kan helpen.

2024 was een jaar met uitdagingen. Internationaal zijn er grote spanningen en problemen. Mensen slaan op de vlucht en zoeken een veilige plek. We hebben een asielprobleem. Dit heeft ook nationaal grote impact. We zagen grote politieke verschuivingen waarbij het armoedebelief in politiek Den Haag laag op de prioriteitenlijst staat. Daarnaast zien we dat armoede in Nederland een zeer hardnekkig probleem is. Vooral werkende armen en eenoudergezinnen zitten in de high risk zone. Het begrip bestaanszekerheid heeft een andere rauwe realistische betekenis gekregen in een welvarend land als Nederland.

Inflatie, hoge energieprijzen en toenemende kosten in levensonderhoud maken het voor veel mensen moeilijk om rond te komen. Het NIBUD is hier heel duidelijk over.

Alle kinderen mogen meedoen, want nu meedoen is later meetellen. In Nederland leven 200.000 kinderen onder de armoedegrens. Dit leidt vaak tot een sociaal isolement met een grote negatieve impact voor hun latere leven. We kunnen en mogen het ons niet permitteren de toekomst van deze kinderen te vergooien.

Ons ultieme doel is overbodig te worden. Voorlopig lijkt dit nog een utopische wens. De realiteit is dat we ons best moeten blijven doen voor de kinderen die ons nodig hebben.